

GENTSE MEMORIEDAGEN: 20-21 APRIL

20 April 1572

De Gentse minderbroeder Petrus de Muer, beter bekend als Pedro de Gante, wordt begraven in zijn San Josékerk in Mexicostad.

Geboren in 1480. In 1522 vertrok hij naar Mexico om er beschavingswerk onder de Indianen te doen. Hij was er 50 jaren werkzaam en bouwde er talrijke kerken en kapellen. Hij stichtte er ook scholen en de eerste drukkerij in de Nieuwe Wereld. Honderdduizenden Indianen werden door hem gedoopt en onderwezen. Hij was een felle verdediger van de inboorlingen tegen de Spaanse overheersers.

De Provincie Oost-Vlaanderen schonk aan Mexico een bronzen standbeeld dat gemaakt werd door de beeldhouwer Albert De Smedt van Sint-Niklaas. Het werd op 16 januari 1976 onthuld in Mexico-City. Een kleine repliek ervan werd op 30 juni 1976 onthuld op het Fratersplein.

20 April 1624

Eerste steenlegging van het Seminarie en wij hebben het hier natuurlijk niet over het gebouw op de Reep.

Het Seminarie werd in 1569 gesticht door Jansenius, de eerste bisschop van Gent. Het was gevestigd in het oud klooster en school van de Hieronymieten in het Geeraard Duivelsteen.

Dit eerste seminarie was een tweeledige instelling: een lagere cyclus (Klein Seminarie), voortzetting van de Hieronymietenschool, waar jongens van 12 tot 16 jaar een soort humaniora-opleiding ontvingen, en een hogere cyclus (Groot Seminarie) waar theologie-onderwijs werd verstrekt.

Na de dood van Jansenius in 1576 en het Calvinistisch Bewind was het voorlopig gedaan met het seminarie.

Bij zijn aanstelling in 1622 voerde Bisschop Triest direct een serie hervormingen in. Het Theologicum werd afgeschaft en in het Klein Seminarie zouden

een 20-tal knapen een humaniora-opleiding ontvangen. Een aantal theologanten mocht studeren aan de universiteiten. In 1623 verkocht hij het oud bouwvallig seminarie aan de Stad en hij liet plannen maken voor de bouw van een nieuw seminarie op de hoek van de Biezekapelstraat (Nu het Klein Sint-Bavo). De plannen ervan werden getekend door de Jezuïetenarchitect Pieter Huysens.

20 April 1812

Plechtige heropening van de schouwburg der Fonteïnisten in de Parnassusberg. Sinds 1789 huurden zij dit lokaal op de Houtlei van de eigenaar, de herbergier Neerman.

De schouwburg werd gesloten in 1807 wegens het verbod van de Franse bezetter om nog vertoningen te geven in het Nederlands.

In 1848 verloor de Parnassusberg zijn oorspronkelijke bestemming als schouwburg en werd het een danszaal tot ca. 1890.

Zie ook "Ghendtsche Tydinghen" - 1993 - N° 4 - pp. 203-207.

20 April 1854

Een afvaardiging van het Gents stadsbestuur begeeft zich naar Brussel om er aan de Hertogin van Brabant het huwelijksgeschenk van de Gentse stede te overhandigen: een prachtig kanten kleed waaraan onze "Blauwe Meiskens" 10 maand lang gewerkt hebben.

Steyaert schrijft dienaangaande in zijn "Geschiedenis van Gent": "Eene som van 20.000 fr. is daarvoor door ons Stedelijk Bestuer betaeld. Voor de vervaardiging zijn 80.000 klossen bijna onophoudelijk in werking geweest gedurende de tien maenden."

20 April 1865

Geboorte te Gent van Pol Anri.

Onderwijzer en hoofdonderwijzer aan de Gentse stadsscholen.

Leraar aan de Gentse toneelschool. Onderwees er zielkunde, karakterontleding, techniek van het drama en dramatische letterkunde.

Schreef zelf verschillende toneelwerken.

Deze redacteur van "Het Laatste Nieuws" werd in 1901 Directeur van de Kulderschool. Wegens gezondheidsredenen gaf hij er zijn ontslag in 1921. Overleed in juli 1953.

20 April 1935

Dood van de kunstschilder Julien De Vriendt.

Hij werd geboren in 1842 als zoon van de schilder Jan die, samen met Louis de Taye en Victor Lagye, de versieringen schilderde van de trapzaal van de Universiteit. Jan werd daarbij geholpen door zijn 2 talentvolle zonen Albert en Julien.

20 April 1956

Dood te Latem van de Gentse componist Lieven Duvosel.

Hij werd geboren in 1877 en de muzikale gaven van de kleine Lieven kwamen al zeer vroeg tot uiting. Afkomstig uit een eenvoudig arbeidersgezin hielp de 10-jarige knaap mee aan het onderhoud van het gezin door piano te spelen in café-chantant's. Zijn vader was zo verstandig hem naar het Conservatorium te sturen waar hij op 13-jarige leeftijd de Eerste Prijs Notenleer behaalde, op zijn 14e de lessen volgde van harmonie en contrapunt en kort daarna in de fugaklas zat. Op zijn 13e componeerde hij reeds. Vanaf zijn 14e nam hij deel aan koorwedstrijden en, nauwelijks 15 jaar, was hij dirigent van het koor van "De Vrijheidsliefde" en van de fanfare "De Werkersverdediging". In 1902 gaat zijn koor lopen met de Eerste Prijs van het Internationaal concours van Tourcoing en met dat van Amsterdam. In 1904 vertrekt hij voor 4 jaar naar Parijs waar hij verder gaat studeren: orgel bij Widor en compositie bij Fauré. Om te voorzien in zijn onderhoud geeft hij lessen en hij wordt repetitor van de koren van de Opera. Daar wordt hij ontdekt door de operazangers. Een uitvoering van zijn werken in de "Trocadero" kende een zeer groot succes.

Wanneer een concours uitgeschreven wordt voor de aanwerving van een dirigent voor de Opera van Parijs is het de Gentenaar Lieven Duvosel die als N° 1 uitkomt. Om aangesteld te worden moet hij zich evenwel Fransman laten naturaliseren en dat vindt Lieven wel een beetje te veel van het goede. Hij komt terug naar Gent en behaalt met de "Melomanen" in 1910 de Eerste Prijs in Montluçon. Emiel Hullebroeck behaalt met zijn koor de Eerste Prijs te Reims. Beiden worden feestelijk ontvangen op het Stadhuis en samen rijden zij in een open koets door het bevlagde Gent.

Lieven Duvosel heeft voornamelijk liederen en koorwerken gecomponeerd. Zoals nog andere Gentse artiesten was hij gefascineerd door de Leie, vandaar dat een van zijn voornaamste werken de "Leiecyclus" is.

In eigen land werd hij zeer onderschat terwijl in het buitenland zijn werken uitgevoerd werden onder leiding van dirigenten zoals een Richard Strauss.

21 April 1405

Jan zonder Vrees wordt hier ingehuldigd als Graaf van Vlaanderen. Deze zoon van Filips de Stoute en Margareta van Male werd geboren in Dijon in 1371.

Hij verbleef voornamelijk in Frankrijk en was bijna uitsluitend betrokken bij burgeroorlogen aldaar.

Hij werd vermoord op de brug van Montereau-sur-Seine op 10 september 1419.

Hij werd opgevolgd door zijn zoon Filips de Goede.

21 April 1688

Een ordonnantie legt een geldboete van 100 gulden op aan de Gentenaars die in de stad, buiten de Halfvastenmarkt, schilderijen van vreemde schilders durven aankopen.

21 April 1730

Dood op 80-jarige leeftijd van Jan Palfijn.

Hij werd geboren in Kortrijk als zoon van een "chirurgyn-barbier".

Het is zijn vader die hem het eerste onderricht geeft in het vak, maar al dat empyrisch gedoe kan de verstandige en leezuchtige Jan niet bevredigen. Na het lezen van een boek van Vesalius wordt hij begeesterd en wil hij er meer van weten. Dit zal hem trouwens in moeilijkheden brengen met de overheid, want op een nacht wordt hij betrap op het kerkhof van Kortrijk waar hij studiemateriaal aan het verzamelen was. Eén middel om aan de kerker te ontsnappen: weg wezen! Dat doet hij prompt en hij komt naar Gent. Hij zal hier verschillende jaren werken als helper bij een leraar van de heelkundige school. Hij gaat zich dan in Ieperen vestigen als heelmeester. Inmiddels blijft hij verder studeren, gaat regelmatig naar Parijs en acht zich niet te min om als 45-jarige terug op de banken te gaan zitten als student. Twee jaar later zal hij zich definitief in onze stad vestigen waar hij het vruchtbaarste deel van zijn rijke carrière zal passeren. Het is hier dat hij de forceps of verlostang uitvindt, een instrument dat het leven van vele duizenden vrouwen en kinderen zal redden.

Als hij 77 is wordt hij benoemd tot leraar in de ontleedkunde.

Men heeft beweerd dat Palfijn in de grootste armoede gestorven is. Dat klopt niet. Het is wel juist dat hij, zoals zo veel grote geleerden, zeer sober leefde. De notariële akte die opgemaakt werd na zijn overlijden liegt er niet om wanneer zij de inventaris geeft van wat er stond op het kamertje dat hij huurde in een huis in de Kammerstraat: "een kleerkasken, een tafelken, een lessenaere, ende differente boeken in een lijnwaadmandeken".

Hij werd begraven op het kerkhof vóór de St-Jacobskerk en tijdelijk vergeten. 53 jaar later kwam men tot de conclusie dat de man toch wel verdienstelijk geweest was en men onthulde een gedenkplaat in de St-Jacobskerk. Nog een jaar later kwam men tot de conclusie dat hij zéér verdienstelijk geweest was en men richtte in dezelfde kerk een 2e gedenksteen op. 222 jaar na zijn dood kreeg hij hier tenslotte zijn standbeeld in de schaduw van de Bijloke.

21 April 1783

De houten schragen waarop het Groot Kanon rustte worden vervangen door arduinen voetstukken.

21 April 1784

Het Kapittel van St-Pharaïlde verhuist van de St-Niklaaskerk naar de gewezen Jezuitenkerk in de Volderstraat.

De kerk stond aanvankelijk op het St-Veerleplein, door oude Gentenaars toch nog altijd beter bekend als "de Pharaïeldeplaatse".

Deze hofkapel van de Graven van Vlaanderen werd in de 14e eeuw verheven tot een collegiale met een kapittel van 12 kanunniken.

In 1423 was de instelling zeer verarmd door de overstromingen die gans Zeeuws-Vlaanderen onder water zetten en de polderindijkingen van de Pharaïldeheren vernietigden. Toch mochten de kanunniken niet klagen want ze werden vertroeteld door de Graven van Vlaanderen. Ze genoten allerlei voorrechten en vrijstellingen; zo waren zij o.m. ontslagen van de belastingen op wijn en bier en zo iets was in die tijd toch altijd graag meegenomen.

Keizer Karel, en als ge over hem klachten hebt moet ge er niet mee naar het Kapittel van St-Veerle trekken want dan zit gij aan het verkeerde adres, de Keizer dus had bepaald dat de proost, de deken en de 12 kanunniken 150 hectoliter wijn en 372 tonnen bier, allen vrij van belastingen, in hun kelder mochten opslaan. Deel dat door 14 en ge zult begrijpen dat, mochten de kanunniken nog geleefd hebben, zij volgend jaar de Keizer niet zouden herdacht hebben, maar feestelijk gevierd.

De Calvinisten braken hun kerk af en lieten op de plaats woningen bouwen. Na de val van de Calvinisten waren het de huizen die afgebroken werden en kwam er een nieuwe kerk.

In 1614 werd het Kapittel overgebracht naar de St-Niklaaskerk. De kerk op het Veerleplein, herleid tot een kapel, werd zo vervallen dat men ze in 1736 moest afbreken.

Het was Jozef II die het Kapittel de toestemming verleende om gebruik te maken van de oude Jezuïetenkerk. Danig lang konden zij daarvan niet genieten want de Fransen kwamen daar definitief een stokje voor steken.

21 April 1800

Voor de eerste maal verschijnt in de "De Gazette van Gend" een rubriek gewijd aan geboorten, huwelijken en sterfgevallen.

In het nummer van 1 Floréal, jaar VIII (21 April 1800) kunnen wij lezen: "In de laatste decade zijn binnen deze commune geboren 29 jongens en 23 meiskens, gestorven 39 manspersonen en 24 vrouwspersonen; getrouwd tien paeren, te weten...

21 April 1859

Dood te Gent van Mathias Wolters.

Hij werd geboren in Roermond op 17 Maart 1793.

Deze Hoofdingenieur en Directeur van Bruggen en Wegen van Oost-Vlaanderen bouwde in 1841-42 het Bisschoppelijk Paleis.

Bouwde ook nog kerken in o.m. Sint-Denijs-Westrem, Heusden, Terneuzen. Hij werd begraven op het Campo Santo.

21 April 1882

Dood te Gent van Karel Antheunis.

Deze orangistische advocaat, adjunct van Metdepennigen, werd in Gent geboren op 11 September 1802.

Hij was betrokken bij de mislukte staatsgreep van 2 Februari 1831. Hij werd terdood veroordeeld maar kon vluchten. Hij kwam terug naar Gent in 1840 en was hier verschillende jaren liberaal gemeenteraadslid. De Antheunisstraat aan de Vijfwindgatenstraat werd genoemd naar hem en zijn broer Alfons.

21 April 1889

De bakkerij van de "Vooruit" verhuist van het Garenplaatske naar de Nijverheidslaan.

In 1880 kwam er ruzie in de in 1873 gestichte "Vrije Bakkers" omdat de socialistische leden er te weinig in de pap te brokken hadden. 150 leden verlieten de "Vrije Bakkers" en stichtten een eigen coöperatieve bakkerij. Het eerste baksel kwam in 1881 uit de oven van "Zacheus" in het St-Gillisstraatje. In 1883 werd verhuisd naar het Garenplaatske waar een jaar nadien de bakkerij in gebruik genomen werd. Een foto van de bakkerij op de Nijverheidslaan (die in 1942 herdoopt werd in Nieuwe Vaart) kan gezien worden in "Waar is de Tijd?" - N° 12 -p. 279.

Hugo COLLUMBIEN
